

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วิชาชีพพยาบาลเป็นวิชาชีพหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน ทั้งนี้เพราะการพยาบาลเป็นส่วนหนึ่งของการบริการสาธารณสุขที่มุ่งให้การส่งเสริมป้องกันโรค รักษาพยาบาลและฟื้นฟูสภาพให้แก่ผู้ป่วยและประชาชน บทบาทของพยาบาลจึงต้องรับผิดชอบทั้งในสถานบริการพยาบาลและในชุมชน และเมื่อองค์การอนามัยโลกมีนโยบายที่จะส่งเสริมงานสาธารณสุขมูลฐาน เพื่อให้พลโลกมีสุขภาพที่ดีวันหน้าในปี พ.ศ. 2543 Dr. Marler ผู้อำนวยการองค์การอนามัยโลกได้กล่าวถึงบทบาทของพยาบาลในการประชุมที่องค์การอนามัยโลกเมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2528 ดังนี้ "พยาบาลหลายล้านคนทั่วโลกถือคุณแจสำคัญที่จะทำให้งานสาธารณสุขมูลฐานเป็นที่ยอมรับและขยายขอบเขตออกไป เพราะพยาบาลคือผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชน ไม่ว่าจะอยู่ในชุมชน ในป่าลึกของอะเมซอน หรือในหออภิบาลผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัดเปลี่ยนหัวใจ... หากพยาบาลในที่ต่าง ๆ หลายพันแห่งช่วยกันเผยแพร่แนวคิดนี้ และเห็นห้องตอกกันในงานสาธารณสุขมูลฐาน และรวมพลังเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เดียวกันก็จะสามารถบันดาลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้ ข้าพเจ้าเชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงนี้บังเกิดขึ้นแล้ว พยาบาลทั่วโลกที่ได้ทำงานกับเราอย่างใกล้ชิด จะช่วยให้การะกิจนี้บรรลุผลสำเร็จได้ จะให้การสนับสนุนเพื่อให้พยาบาลเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงที่จะนำไปสู่เป้าหมายสุขภาพที่ดีวันหน้า..." (อ้างใน เนลลี่ การ์ซอน 2530:9) จะเห็นได้ว่าพยาบาลเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่จะชักจูงประชาชนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอนามัย และสามารถปฏิบัติให้การดูแลตนเองได้อย่างเหมาะสม นำไปสู่เป้าหมายสุขภาพที่ดีวันหน้า ประเทศไทยมีนโยบายสาธารณสุขที่เน้นให้ประชาชนเกิดความรู้สึกชอบในการดูแลสุขภาพตนเอง ส่งเสริมให้ประชาชนมีสุขภาพดีโดยตัวหน้า เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตในต้านยารักษาโรค ซึ่งมีความหมายรวมถึงการป้องกันและการรักษาความเจ็บป่วย ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่าบริการพยาบาลเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการดูแลสุขภาพของประชาชนในระบบบริการสุขภาพที่ครอบคลุม ทั้งในต้านการส่งเสริมสุขภาพ

การป้องกันโรค การดูแลรักษา และการฟื้นฟูสุขภาพ ตลอดจนการแสวงหาทรัพยากร การรู้จักใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในทุกขั้นตอนของบริการสุขภาพ ดังนั้นความสามารถของพยาบาล ลักษณะและคุณภาพของบริการพยาบาลจึงเป็นกำลังหลักค้ำยันที่สำคัญในการสนับสนุนนโยบายการสาธารณสุขระดับประเทศได้บรรลุเจตนารมณ์และเป้าหมายในทางปฏิบัติ

กองงานวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งมีวิทยาลัยพยาบาลอยู่ในความรับผิดชอบถึง 21 แห่ง และสามารถผลิตพยาบาลในปีพ.ศ. 2529 ระดับ 4 ปี จำนวน 1,658 คน และระดับ 2 ปี จำนวน 3,765 คน นับเป็นแหล่งผลิตพยาบาลที่ใหญ่ที่สุดในประเทศ จึงได้ตระหนักถึงภารกิจที่สำคัญในด้านการผลิตพยาบาลให้สอดคล้องกับนโยบายของชาติ ในการนำไปสู่เป้าหมายของสุขภาพที่ดีถ้วนหน้า โดยพัฒนาหลักสูตรการศึกษาพยาบาลที่เน้นชุมชนชนชั้น (ปานัน บัญ-หลง 2530:12) หลักสูตรการศึกษาพยาบาลที่เน้นชุมชนนี้เป็นหลักสูตรการศึกษาพยาบาลที่ปรับปรุงใหม่เพื่อให้สอดคล้องสนับสนุนนโยบายการสาธารณสุขในด้านการผลิตบุคลากรพยาบาลที่สามารถเข้าสู่ระบบบริการสาธารณสุขได้อย่างมีประสิทธิภาพทันทีที่สำเร็จการศึกษา เป็นพยาบาลที่มีศักยภาพสูงพอที่จะให้คำแนะนำ ดูแล ช่วยเหลือเกี่ยวกับการมีสุขภาพอนามัยที่ดีของบุคคล ครอบครัว และชุมชน โดยมุ่งให้การศึกษาค้นคว้าปัญหาในแต่ละครอบครัว และชุมชน ตลอดจนส่งเสริมให้แต่ละชุมชนสามารถพัฒนาวิธีการแก้ปัญหาสุขภาพได้เอง หลักสูตรการศึกษาพยาบาลที่เน้นชุมชนเป็นหลักสูตร "พยาบาลศาสตร์" ใช้เวลาเรียน 4 ปีการศึกษา มีจำนวนหน่วยกิตรวม 147 หน่วยกิต แต่ละปีการศึกษาประกอบด้วย 2 ภาคเรียนปกติ และ 1 ภาคฤดูร้อน เริ่มนำหลักสูตรนี้ไปใช้ในวิทยาลัยพยาบาลต่าง ๆ ครั้งแรกเมื่อปีการศึกษา 2528 และขยายเพิ่มอีกในปีการศึกษา 2529 และ 2530 ตามลำดับ

การศึกษาพยาบาลเป็นการเตรียมบุคลากรเข้าสู่วิชาชีพ และเป็นวิชาชีพที่มีความสำคัญยิ่งที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ดังนั้นผลผลิตของการศึกษาจะต้องมีคุณภาพ มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานได้ตามบทบาท ตามนโยบายที่วางไว้ ซึ่งการที่จะได้พยาบาลที่มีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานนั้นเริ่มตั้งแต่ การคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อ ซึ่งในการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อนั้นมีวัตถุประสงค์คือ ต้องการคัดเลือกบุคคลที่คาดว่าจะมีความรู้ ความสามารถ พอที่จะรับเข้ามาฝึกฝนในระยะหนึ่ง

โดยมีเป้าหมายหลักคือ ต้องการให้บุคคลนั้นเรียนสำเร็จภายในเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ไม่ตก ไม่ออกกลางคัน เพราะถ้ามีตกหรือออกกลางคัน ก็จะทำให้เป้าหมายในการผลิตผิดไป สิ้นเปลืองทั้งเงิน เวลา และเสียกำลังคนโดยใช้เหตุ และทำให้คนอื่น ๆ เสียโอกาส ไม่ได้เข้าเรียน (โชติ เพชรชื่น 2529:26) ในการคัดเลือกคนเข้าศึกษาต่อชั้น วิชาชีพพยาบาลเป็นวิชาชีพหนึ่งที่มีผู้สมัคร เข้าศึกษาต่อเป็นจำนวนมาก ดังนั้นสถาบันการศึกษาจะต้องมีการสอบคัดเลือกที่ดี เพื่อให้ผลการสอบคัดเลือกเป็นเครื่องช่วยพยากรณ์ว่า ผู้ที่ผ่านการสอบคัดเลือกเหล่านั้นสามารถเรียนพยาบาลได้จบตลอดหลักสูตร ไม่ออกกลางคัน และเป็นพยาบาลที่ดีด้วย ปัจจุบันวิธีการสอบคัดเลือกมักจะมีมุ่งวัดในด้านเนื้อหาวิชาเป็นส่วนใหญ่ ชาวาล แพร์ตกุล (2526:1) กล่าวว่า การสอบโดยใช้แบบสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซึ่งประกอบด้วยข้อสอบที่มุ่งวัดความสามารถในเนื้อหาเป็นส่วนใหญ่ไม่ได้รับรองว่าผู้ที่สอบผ่านเข้าไปได้นั้นจะมีระดับปัญญาหรือสมรรถวิสัยของการเรียนรู้หรือที่เรียกกันว่า ความถนัดทางการเรียนสูงพอที่จะสามารถเรียนวิชานั้นได้สำเร็จและโดยสะดวกเสมอไป ในปัจจุบันนักวิชาการ เชื่อว่าบุคคลที่มีความสำเร็จในการเรียน นอกจากจะต้องมีสติปัญญาในการระลึกรู้ในเนื้อหาวิชาต่าง ๆ แล้ว ยังจะต้องมีระดับปัญญาสูงพอคู่ควรกับกิจกรรมนั้นอีกด้วย ซึ่งวิธีวัดผู้ที่มีความสามารถในกิจกรรมนั้นได้แก่แบบสอบความถนัดในการเรียน จึงควรต้องมีการวัดความถนัดทางการเรียนประกอบด้วย จึงจะช่วยให้การสอบวัดสมบูรณ์ และมองเห็นภาพบุคคลนั้นชัดเจนยิ่งขึ้น และตัวบ่งชี้ที่สำคัญถึงระดับความรู้ความสามารถของผู้เรียนก็คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของบุคคลนั้นนั่นเอง

เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บลูม (Bloom 1976:161-201) ได้เสนอเกี่ยวกับทฤษฎีการสอนในโรงเรียนว่า ประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบด้านความรู้ความคิด (Cognitive Entry Behavior) ซึ่งได้แก่ความสามารถทั้งหลายของผู้เรียน ประกอบด้วย ความรู้พื้นฐานของผู้เรียน ความถนัด องค์ประกอบที่เกี่ยวกับคุณลักษณะด้านจิตพิสัย (Affective Entry Characteristic) ซึ่งหมายถึงแรงจูงใจ ความกระตือรือร้น ที่มีต่อเนื้อหาการเรียน บลูมยืนยันว่าแต่ละคนจะมีความสนใจ หักศนคติ และมโนภาพที่มีต่อตนเองแตกต่างกัน ถ้านักเรียนเรียนด้วยความสนใจและกระตือรือร้นก็จะเกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว เป็นผลให้ผลสัมฤทธิ์สูงกว่านักเรียนที่เรียนอย่างขาดความสนใจและขาดความกระตือรือร้น และองค์ประกอบด้านคุณภาพการสอน (Quality Instruction) เป็นเรื่องของการจัดการเรียน

ประกอบด้วยการชี้แนะ การมีส่วนร่วม การเสริมแรง และการให้ข้อมูลย้อนกลับและการแก้ไขข้อบกพร่อง บลูมได้นำเอาผลการวิจัยของตนเองและคนอื่น ๆ ที่ผ่านมาทั้งในระดับมหัพภาค (Macro) และระดับจุลภาค (Micro) มาสนับสนุนทฤษฎี โดยสรุปว่า องค์ประกอบด้านความรู้ความคิด และด้านจิตพิสัยประกอบกันสามารถอธิบายผลสัมฤทธิ์ได้ประมาณร้อยละ 60 และเมื่อใช้คุณภาพการสอนร่วมด้วยจะสามารถอธิบายความแปรปรวนของผลสัมฤทธิ์ได้มากกว่าร้อยละ 80 และถ้าอยู่ภายใต้สภาพการณ์ที่ตีพร้อมทุกอย่าง (Ideal) ตัวแปรทั้งสามสามารถอธิบายความแปรปรวนของผลสัมฤทธิ์ได้ถึงร้อยละ 90 (Bloom 1982:108,135,174) จะเห็นได้ว่าบลูมมุ่งพิจารณาเฉพาะตัวแปรที่มีจำนวนน้อยตัว แต่สามารถอธิบายความแปรปรวนในการเรียนได้มาก (Bloom 1982:10)

จากแนวคิดแบบการเรียนรู้ของบลูมภายใต้สภาพการเรียนการสอนที่คล้ายคลึงกัน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงองค์ประกอบ 2 ด้าน คือ องค์ประกอบด้านความรู้ความคิด และองค์ประกอบด้านจิตพิสัย โดยองค์ประกอบด้านความรู้ความคิด ตัวแปรที่ผู้วิจัยสนใจจะศึกษาคือ เชาวนปัญญา ความถนัด และความรู้พื้นฐาน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยหมายถึง คะแนนที่ได้จากการสอบคัดเลือกเข้าศึกษา ใ้แก่วิชา วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ ส่วนองค์ประกอบด้านจิตพิสัย ตัวแปรที่ผู้วิจัยจะศึกษาคือนิสัยและทัศนคติในการเรียน และบุคลิกภาพ ซึ่งตัวแปรด้านนิสัยและทัศนคติในการเรียน และเชาวนปัญญานั้นยังไม่มีผู้ใดศึกษาถึงความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพยาบาล และการที่ผู้วิจัยสนใจศึกษากับนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ เพราะว่าเป็นวิทยาลัยขนาดใหญ่สามารถรับนักศึกษาได้ปีละประมาณ 150 คน และเป็นวิทยาลัยพยาบาลในรุ่นแรกที่เปิดสอนหลักสูตรการศึกษาพยาบาลที่เน้นชุมชนในปีการศึกษา 2528 นอกจากศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเหล่านี้กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพยาบาลแล้ว ผู้วิจัยยังมีจุดประสงค์ที่จะสร้างสมการทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพยาบาลที่ให้อ่านาจในการพยากรณ์สูงสุดจากกลุ่มตัวแปรดังกล่าว เพื่อนำมาใช้ในการสอบคัดเลือกนักศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพยาบาล กับ ตัวแปรทำนายด้านเชาวน์ปัญญา ความถนัด คะแนนสอบคัดเลือก นิสัยและทัศนคติในการเรียน และ บุคลิกภาพ
2. เพื่อเปรียบเทียบผลการทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เมื่อใช้เกรดเฉลี่ยสะสมภาคปลายในชั้นปีที่ 1 เป็นเกณฑ์ สำหรับนักศึกษาพยาบาลที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2528 , 2529 และ 2530
3. เพื่อเปรียบเทียบผลการทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เมื่อใช้เกรดเฉลี่ยสะสมภาคปลายปีการศึกษา 2530 เป็นเกณฑ์ สำหรับนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 ปีที่ 2 และปีที่ 3

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาพยาบาล หลักสูตรการศึกษานิติศาสตร์ที่เน้นชุมชน วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ ปีการศึกษา 2530 จำนวน 424 คน
2. ตัวแปรที่จะนำมาศึกษาในครั้งนี้อีกคือ
  - 2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่
    - 2.1.1 เชาวน์ปัญญา ได้จากคะแนนการตอบแบบสอบถามด้าน IQ ของ เจ ซี ราเวน
    - 2.1.2 ความถนัด ได้จากคะแนนการตอบแบบสอบถามด้านสติปัญญา ของ วิรัช เสวตศิลป์ แบบสอบความถนัดเหตุผลเชิงภาษา และแบบสอบความเข้าใจภาษาไทย ของ วิบูลย์ บุญสุวรรณ
    - 2.1.3 คะแนนสอบคัดเลือก ได้แก่ คะแนนจากการตอบแบบสอบที่ใช้ในการคัดเลือกเข้าศึกษาวิชา วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ ซึ่งสร้างโดยกองงานวิทยาลัยพยาบาล
    - 2.1.4 นิสัยและทัศนคติในการเรียน ได้จากการตอบแบบสำรวจ นิสัยและทัศนคติในการเรียน ของ สุจิตร์ ศิริรัตน์

2.1.5 บุคลิกภาพ ได้แก่ บุคลิกภาพ 16 ด้าน จากการตอบแบบสำรวจบุคลิกภาพซีพีโอ ฉบับภาษาไทย แปลและเรียบเรียงโดย คัชพล เรียบร้อยเจริญ ซึ่งบุคลิกภาพทั้ง 16 ด้าน ได้แก่ การมีอำนาจเหนือผู้อื่น (Do) ความสามารถที่จะบรรลุสถานภาพ (Cs) การชอบสังคม (Sy) การวางตนในสังคม (Sp) การยอมรับตนเอง (Sa) ความรับผิดชอบ (Re) การเจริญวัยทางสังคม (So) การควบคุมตนเอง (Sc) ความอดทน (To) การสร้างความประทับใจให้กับผู้อื่น (Gi) การวางตนตามเกณฑ์ของสังคม (Cm) สัมฤทธิผลในสถานการณ์ที่ต้องตามผู้อื่น (Ac) สัมฤทธิผลในสถานการณ์ที่ต้องพึ่งตนเอง (Ai) ประสิทธิภาพทางปัญญา (Ie) การเข้าใจลักษณะของผู้อื่น (Py) และความมีลักษณะของหญิง (Fe)

2.2 ตัวอย่าง ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลหลักสูตรการศึกษาศาสนาพยาบาลเน้นชุมชน วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ โดยแยกเป็น

2.2.1 เกรดเฉลี่ยสะสมภาคปลายในชั้นปีที่ 1 ของนักศึกษาพยาบาลที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2528 และ 2529

2.2.2 เกรดเฉลี่ยสะสมภาคปลายปีการศึกษา 2530 ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 ปีที่ 2 และปีที่ 3

ขอตกลงเบื้องต้น

ในการวิจัยครั้งนี้ถือว่า

1. นักศึกษาพยาบาลตอบแบบสอบถามฉบับปัญหา แบบสอบถามชนิดในทางสังเกต แบบสอบถามชนิดเหตุผลการเชิงภาษา และแบบสอบถามชนิดความเข้าใจภาษาอย่างเต็มความสามารถ และตอบแบบสำรวจนิสัยและทัศนคติในการเรียน และแบบสำรวจบุคลิกภาพซีพีโอ ด้วยความตั้งใจและเต็มใจ
2. วัน เวลา ที่นักศึกษาตอบแบบสอบถาม แบบสำรวจ ที่ต่างกันในช่วงเก็บข้อมูล ไม่มีผลต่อผลการวิจัยแต่ประการใด
3. คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นคะแนนที่วัดความสามารถทางการเรียนได้อย่างแท้จริง

4. บุคลิกภาพของนักศึกษาพยาบาลตั้งแต่เข้าเรียนในชั้นปีที่ 1 จนถึงชั้นปีที่ 2 และปีที่ 3 ไม่มีการเปลี่ยนแปลง

ค่าจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

นักศึกษาพยาบาล หมายถึง นักศึกษาพยาบาลที่ศึกษาในหลักสูตรการศึกษาพยาบาลเน้นชุมชน วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ ปีการศึกษา 2530

เชาวน์ปัญญา หมายถึง คะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามเชาวน์ปัญญา แอดวานซ์โปรเกรสซีฟแมทริซีส (Advanced Progressive Matrices) ของ เจ ซี ราเวน (J.C. Raven)

ความถนัดในการสังเกต หมายถึง คะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามวัดการสังเกตของ วิรัช เสวตศิลป์

ความถนัดด้านเหตุผลเชิงภาษา หมายถึง คะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามวัดความถนัดเหตุผลเชิงภาษา ของ วิบูลย์ บุญสุวรรณ

ความถนัดด้านความเข้าใจภาษา หมายถึง คะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามวัดความเข้าใจภาษาไทย ของ วิบูลย์ บุญสุวรรณ

คะแนนสอบคัดเลือก หมายถึง คะแนนจากการสอบวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ สร้างขึ้นโดยกองงานวิทยาลัยพยาบาล ใช้ในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ ปีการศึกษา 2528 , 2529 และ 2530

นิสัยและทัศนคติในการเรียน หมายถึง คะแนนจากการตอบแบบสำรวจนิสัยและทัศนคติในการเรียน ของ สุจิตร์ ศิริรัตน์ โดยนิสัยในการเรียนแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ การหลีกเลี่ยงการผัดเวลา และวิธีการทำงาน ทัศนคติในการเรียน แบ่งเป็น 2 องค์ประกอบย่อย คือ การยอมรับในตัวครู และการยอมรับคุณค่าของการศึกษา

บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะ 16 ด้าน ที่วัดด้วยแบบสำรวจบุคลิกภาพซีพีไอ ฉบับภาษาไทย ซึ่งแปลและเรียบเรียงโดย ศัชพล เรียบร้อยเจริญ ได้แก่ลักษณะดังต่อไปนี้

1. การมีอำนาจเหนือผู้อื่น (Dominance : Do) เพื่อวัดลักษณะของความสามารถในการเป็นผู้นำ และมีความคิดริเริ่ม ถ้าได้คะแนนในลักษณะนี้สูง แสดงว่าเป็นคนก้าวร้าว มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความสามารถในการชักจูงคนอื่น เป็นตัวของตัวเอง และมีลักษณะเป็นผู้นำ ถ้าได้คะแนนในลักษณะนี้ต่ำ แสดงว่าเป็นคนเงียบ คิดช้า หลีกเลียงสถานการณ์ตึงเครียด หลีกเลียงการตัดสินใจ และไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง

2. ความสามารถที่จะบรรลุถึงสถานภาพ (Capacity for status : Cs) เพื่อวัดว่าบุคคลจะมีความสามารถในตนเองเพื่อสร้างฐานะทางสังคมให้ตนเองเพียงใด ไม่ได้วัดฐานะทางสังคมที่บุคคลมีอยู่แล้ว แต่วัดความพร้อมในการก้าวไปสู่ฐานะที่สูงขึ้น บุคคลเช่นนี้จะต้องเป็นคนทะเยอทะยาน เป็นคนไม่อยู่เฉย มีวิจรรย์ญาณ และมีความรอบรู้ สามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดี

3. การชอบสังคม (Sociability : Sy) เพื่อวัดว่าบุคคลสามารถเข้าสังคมได้ดีเพียงใด มีอารมณ์ต่อสังคมอย่างไร ถ้าได้คะแนนสูง แสดงว่า ผู้นั้นชอบเข้าสังคม ชอบการแข่งขันที่มีความฉับไว เป็นตัวของตัวเอง ถ้าได้คะแนนต่ำ แสดงว่า อยู่ใต้อิทธิพลของคนอื่นทั้งในด้านการศึกษาและความคิด

4. การวางตัวในสังคม (Social Presence : Sp) เพื่อวัดลักษณะท่าทางและความเชื่อมั่นในตนเอง ทั้งในด้านส่วนตัวและในด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น ถ้าได้คะแนนสูง แสดงว่าเป็นคนฉลาดกระตือรือร้น มีจินตนาการกว้างขวาง พูดเก่ง ถ้าได้คะแนนต่ำ แสดงว่าเป็นคนที่ลังเลในการตัดสินใจและไม่มีความคิดเป็นของตนเอง

5. การยอมรับตนเอง (Self Acceptance : Sa) บ่งถึงคุณค่าในตัวบุคคล การยอมรับตนเอง ความสามารถที่จะคิดจะทำอย่างอิสระ ถ้าได้คะแนนสูง แสดงว่าเป็นคนฉลาด กล้าพูด ก้าวร้าว เอาตนเองเป็นที่พึ่ง มีความเชื่อมั่นในตนเอง ถ้าได้คะแนนต่ำ แสดงว่าเป็นคนที่ต้องพึ่งพาคนอื่น ชอบโทษตนเอง ไม่มองไว้ และมีความสนใจในวงแคบ

6. ความรับผิดชอบ (Responsibility : Re) เพื่อวัดลักษณะของคนที่มีความรับผิดชอบสูง มีอารมณ์ที่มั่นคง มีความคิดก้าวหน้า มีประสิทธิภาพในการทำงาน ถ้าได้คะแนนในลักษณะนี้สูง แสดงว่าเป็นคนละเอียดรอบคอบ ชอบวางแผนก่อนลงมือทำงาน มีความรับผิดชอบในงานและพึ่งตนเองได้ ถ้าได้คะแนนในลักษณะนี้ต่ำ แสดงว่า

เป็นคนเจ้าอารมณ์ ขาดความรับผิดชอบ เกียจคร้าน เป็นคนมีความคิดเปลี่ยนแปลงง่าย ไม่น่าเชื่อถือ

7. การเจริญวัยทางสังคม (Socialization : So) เพื่อวัดลักษณะ ความเจริญวัยทางสังคมของบุคคล การประเมินศักดิ์ศรีของตนเองในสังคม ความจริงใจ และจริงจังต่อชีวิต ถ้าได้คะแนนในลักษณะนี้สูง แสดงว่าเป็นคนจริงจังต่อชีวิต มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่การงาน ถ้าได้คะแนนในลักษณะนี้ต่ำ แสดงว่า เป็นคนไม่ซื่อสัตย์ เห็นแก่ตัว คือรับ และขาดความรับผิดชอบในตัวเอง

8. การควบคุมตนเอง (Self Control : Sc) เพื่อวัดลักษณะการ บังคับอารมณ์ ความอดทน การหักห้ามตนเอง และความไม่เข้าข้างตนเอง ถ้าได้ คะแนนในลักษณะนี้สูง แสดงว่า เป็นคนสุขุม หนักแน่น อดทน ซื่อสัตย์ เกรงกลัว คอขาดปูด เข้มงวดในงานของตน ถ้าได้คะแนนในลักษณะนี้ต่ำ แสดงว่า เป็นคน เจ้าอารมณ์ ทำอะไรตามใจตนเอง คั่นเต่งง่าย หลงตัวเองและเห็นแก่ตัว

9. ความอดทน (Tolerance : To) เพื่อวัดความเชื่อ ความเข้าใจ หัสนคติที่บุคคลมีต่อสังคม และลักษณะของบุคคลที่เป็นที่ยอมรับของสังคม ถ้าได้คะแนนใน ลักษณะนี้สูง แสดงว่า เป็นคนมีความอดทน มีความคิดแจ่มชัด มีความสามารถทางสมอง มีความสามารถในการใช้ภาษาสูง และมีความสนใจกว้างขวาง ถ้าได้คะแนนต่ำ แสดงว่า เป็นคนไม่มีความอดทน ชีระวางและชอบอยู่ตามลำพัง

10. การสร้างความประทับใจให้กับผู้อื่น (Good Impression : Gi) เพื่อวัดความสามารถสร้างความประทับใจให้เกิดขึ้นกับผู้อื่น มีความพะวงกับปฏิกิริยาของผู้อื่น ที่มีต่อตน ถ้าได้คะแนนสูง แสดงว่า เป็นคนที่ให้ความร่วมมือกับผู้อื่น ชอบช่วยเหลือ ชอบสังคมและมีความซน ถ้าได้คะแนนต่ำ แสดงว่า เป็นคนเก็บกด ระมัดระวัง ไม่ทำตัวสนับสนุนผู้อื่น ถือตนเองเป็นที่ตั้งโดยไม่สนใจความต้องการของผู้อื่น

11. การวางตนตามเกณฑ์ของสังคม (Comunality : Cm) เพื่อวัด ลักษณะที่พบในคนส่วนมาก ถ้าได้คะแนนสูง แสดงว่า เป็นคนเชื่อถือได้ มีวาหะศิลป์ ฟังหาได้ มีความจริงใจ อดทน ซื่อสัตย์ รู้จักบาปบุญคุณโทษ มีสามัญสำนึกและการ คัดสินใจที่ดี ถ้าได้คะแนนต่ำ แสดงว่า ไม่มีความอดทน เปลี่ยนแปลงง่าย ซึ่ม ไม่มีสมาธิ มีความซัดแย้งและมีปัญหาภายในตนเอง

12. สัมฤทธิ์ผลในสถานการณ์ที่ต้องตามผู้อื่น (Achievement Via Conformity : Ac) เพื่อวัดลักษณะความสนใจและแรงจูงใจที่จะช่วยให้ประสบความสำเร็จเมื่อปฏิบัติตามกลุ่ม ถ้าได้คะแนนสูง แสดงว่า เป็นคนมีความสามารถ มีความรับผิดชอบ มั่นคง จริงใจ ซื่อ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี ถ้าได้คะแนนต่ำ แสดงว่า เป็นคนคือร้อน ไม่มีความมั่นคงปลอดภัยทางจิตใจ และมองชีวิตการงานของตนในแง่ร้าย

13. สัมฤทธิ์ผลในสถานการณ์ที่ต้องพึ่งตนเอง (Achievement Via Independent : Ai) เพื่อวัดความสนใจและแรงจูงใจที่จะช่วยให้เกิดสัมฤทธิ์ผลในสถานการณ์ที่ต้องใช้ความสามารถเฉพาะตน ถ้าได้คะแนนสูง แสดงว่า มีความพร้อมทางวุฒิภาวะ เป็นคนเข้มแข็ง มีอำนาจเหนือผู้อื่น เห็นการณ์ไกล พึ่งตนเองได้ มีความฉลาดและสามารถตัดสินใจด้วยตนเอง ถ้าได้คะแนนต่ำ แสดงว่า มีความกระวนกระวาย ไม่มีความพอใจ อยู่ใต้อำนาจของผู้อื่น และไม่เข้าใจตนเอง

14. ประสิทธิภาพทางปัญญา (Intellectual Efficiency : Ie) เพื่อวัดประสิทธิภาพทางความคิดและประสิทธิภาพส่วนบุคคล ถ้าได้คะแนนสูง แสดงว่า เป็นคนมีความคิดกระฉับกระเฉง มีความสามารถ มีความตื่นตัวในการทำงาน วางแผนก่อนทำงาน ถ้าได้คะแนนต่ำ แสดงว่า เป็นคนสับสน ไม่มีความกระตือรือร้น ทำตามประเพณีนิยม และขาดการควบคุมตนเอง

15. การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (Psychological Mindedness : Py) เพื่อวัดลักษณะความสนใจของบุคคลที่จะเข้าใจความรู้สึกนึกคิดและเหตุผลของบุคคลอื่น ถ้าได้คะแนนสูง แสดงว่า เป็นคนช่างสังเกต มีความรู้สึกไว สนใจสิ่งแวดล้อม ช่างพูดช่างคุยและมีเสน่ห์ ถ้าได้คะแนนต่ำ แสดงว่า เป็นคนเชื่องช้า ไม่สนใจสิ่งแวดล้อมและมีอารมณ์ไม่มั่นคง

16. ความมีลักษณะของหญิง (Femininity : Fe) เพื่อวัดความสนใจของเพศหญิงและเพศชาย ถ้าได้คะแนนสูง แสดงว่า มีความสนใจในกิจกรรมของสตรี อคทน อ่อนโยน เห็นอกเห็นใจและชอบช่วยเหลือผู้อื่น ถ้าได้คะแนนต่ำ แสดงว่า มีความสนใจในกิจกรรมของเพศชาย คือร้อน หัวแข็ง ตรงไปตรงมา อคทนคือ ความล่าช้าลังเลไม่ได้

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง

1. เกณฑ์เฉลี่ยสะสมภาคปลายในชั้นปีที่ 1 ของนักศึกษาพยาบาล ที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2528 และ 2529
2. เกณฑ์เฉลี่ยสะสมภาคปลายปีการศึกษา 2530 ของนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 1 ปีที่ 2 และปีที่ 3

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ทำให้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร เชื้อวมปัญญา ความถนัดคะแนนสอบคัดเลือก นิสัยและทัศนคติในการเรียน และ บุคลิกภาพ กับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพยาบาล
2. ทำให้ทราบถึงตัวแปรทำนายที่สำคัญที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาล ที่สามารถวัดได้โดยการใช้แบบสอบและแบบสำรวจ
3. ในค่านหน่วยงานทำให้ทราบสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่เป็นองค์ประกอบของความสำเร็จในการศึกษาพยาบาล ซึ่งจะได้นำไปประกอบการวางแผนงานและพิจารณาตัวแปรในการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อ
4. เป็นแนวทางในการวิจัยในอนาคตที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพยาบาล